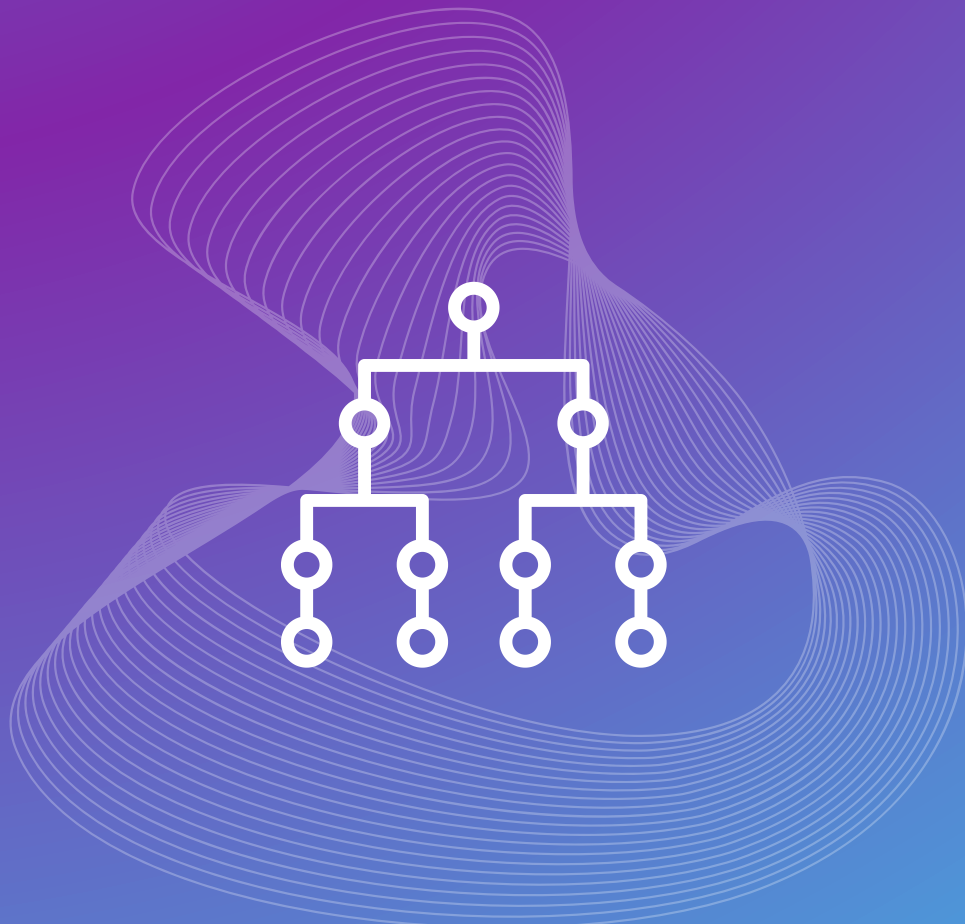

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ОГС:

ЯК ВИЗНАЧИТИ КІНЦЕВОГО
БЕНЕФІЦІАРНОГО ВЛАСНИКА ТА
СКЛАСТИ СХЕМАТИЧНЕ
ЗОБРАЖЕННЯ СТРУКТУРИ
ВЛАСНОСТІ

Навіщо ці рекомендації?

Відповідно до ст. 51 [Закону України “Про запобігання та протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”](#) (далі – [Закон про ВК/ФТ](#)) всі без винятку юридичні особи зобов'язані мати інформацію про кінцевого бенефіціарного власника/його відсутність та структуру власності.

Така інформація відображається в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (ЄДРПОУ).

Юридична особа повинна підтримувати інформацію про свою структуру власності та кінцевих бенефіціарних власників в актуальному стані та у випадку наявності у ній змін - повідомляти державного реєстратора протягом

30 робочих днів з наданням підтверджуючих такі зміни документів.

Відповідно до п. 91 ч. 2 ст. 9 [Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань”](#), інформація про структуру власності подається юридичною особою державному реєстратору у вигляді схематичного зображення.

І хоча пунктом 4 “Прикінцевих та перехідних положень” [Закону про ВК/ФТ](#) даний обов'язок призупинено на період дії воєнного стану в Україні та 90 (дев'яноста) днів з дня його припинення або скасування для юридичних осіб, зареєстрованих до 3 жовтня 2023 року, для всіх інших юридичних осіб (зареєстрованих після 03.10.2023) він є актуальним.

На кого не поширюються вимоги щодо подання структури власності?

Відповідно до ст. 51 Закону про ВК/ФТ **вимоги щодо подання структури власності не поширюються на:**

- політичні партії, структурні утворення політичних партій,
- професійні спілки, їх об'єднання, організації профспілок, передбачені статутом профспілок та їх об'єднань,
- творчі спілки, місцеві осередки творчих спілок,
- організації роботодавців, їх об'єднання,
- адвокатські об'єднання, адвокатські бюро, організації, що здійснюють професійне самоврядування у сфері нотаріату,
- державні органи, органи місцевого самоврядування, їх асоціації,
- публічні компанії,
- державні та комунальні підприємства, установи, організації,
- торгово-промислові палати,
- державні пенсійні фонди,
- житлово-будівельні кооперативи, дачні (дачно-будівельні) кооперативи, садівничі та гаражні (гаражно-будівельні) кооперативи (товариства),
- об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, асоціації власників житлових будинків,
- внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій сільськогосподарські кооперативи, сільськогосподарські кооперативні об'єднання,
- відокремлені структурні підрозділи із статусом юридичної особи (крім відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації).

Що потрібно для правильного складання структури власності?

Першим кроком для складання структури власності неприбуткової організації є **визначення всіх фізичних осіб, які мають можливість вирішального впливу на:**

- діяльність такої неприбуткової організації шляхом користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою;
- формування складу органів управління та результатів їх голосування;
- вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності юрособи;
- прийняття обов'язкових до виконання рішень, що мають вирішальний вплив на діяльність неприбуткової організації.

Такі фізичні особи називаються кінцевими бенефіціарними власниками (КБВ), а їх вплив на юрособу є непрямим вирішальним впливом.

На що звернути увагу при визначенні КБВ?

Насамперед потрібно **визначити наявність такої фізичної особи, яка підпадає під один із наступних критеріїв:**

- є **єдиним** засновником / учасником / членом юридичної особи;
 - 1) надавати зобов'язуючі вказівки органам управління юридичної особи;
 - 2) вести перемовини щодо вчинення правочинів юридичною особою та узгодження суттєвих умов таких правочинів, які в подальшому лише формально затверджуються органами управління юридичної особи або взагалі виконуються без подальшого додаткового затвердження;
 - 3) на власний розсуд вчиняти дії від імені юридичної особи, оскільки в її Статуті відсутні положення щодо попереднього погодження таких дій з органами управління юридичної особи;
 - 4) здійснювати операції за банківськими рахунками юридичної особи або має повноваження блокувати операції за такими рахунками;
 - 5) користуватися або розпоряджатись всіма активами юридичної особи чи їх часткою.
- має довіреність на здійснення значних правочинів* від імені юридичної особи, що видана на строк більше ніж один рік та **не передбачає попереднього погодження** таких правочинів органами управління юридичної особи;
- зазначена в ЄДРПОУ як така, що має право вчиняти дії від імені юридичної особи **без довіреності та не потребує їх попереднього погодження** з органами управління юридичної особи;
- **обіймає посаду в керівних органах та/або в органах управління** (наглядових та виконавчих) юридичної особи **та може:**

* оскільки законодавство України не визначає “значний правочин” саме щодо неприбуткових організацій, то за загальним правилом можемо вважати, що це правочин, ознаки якого визначені статутними документами юридичної особи або за яким вартість майна, робіт або послуг, що є предметом правочину, перевищує 50% вартості чистих активів юридичної особи, відповідно до останньої затвердженої фінансової звітності (при її наявності).

Увага! Засновники та члени колегіальних органів управління неприбуткової організації (крім у певних випадках керівника виконавчого органу) не є її КБВ.

Де про це почитати детальніше?

Більш детально про ознаки вирішального впливу на діяльність юрособи та визначення її КБВ зазначається у нормативних документах:

[Закон України “Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”](#) (п. 30 ч. 1 ст. 1);

[Методологія визначення юридичною особою кінцевого бенефіціарного власника](#), затверджена постановою КМУ і НБУ № 1011 від 19.09.2023 (особливо пункти 5, 6, 18, 34 та 37);

[Положення про форму та зміст структури власності](#), затверджене Наказом Мінфіну № 163 від 19.03.2021.

А також в практичному [Гіді з визначення кінцевого бенефіціарного власника для громадських об'єднань та благодійних організацій](#), що був розроблений Центром демократії та верховенства права у співпраці з Міністерством юстиції України.

З Гідом можна ознайомитись на [сайті Міністерства юстиції України](#), а також завантажити за [цим посиланням](#).

Як скласти схематичне зображення структури власності юридичної особи?

Можна скористатись одним із прикладів, наведених в цих Рекомендаціях.

Оскільки в юридичній особі можуть бути відсутніми КБВ або їх може бути один чи декілька, **нижче наводяться приклади схематичного зображення структури власності:**

1. для всіх громадських об'єднань (ГО) та благодійних організацій (БО):

- 1.1. – КБВ відсутній;
- 1.2. – один КБВ;
- 1.3. – два КБВ і більше;
- 1.4.– КБВ перебувають у родинних відносинах між собою;

2. для громадських спілок та благодійних організацій, засновником яких є юридична особа:

- 2.1. – засновник юридична особа – прибуткова організація;
- 2.2. – засновник юридична особа – неприбуткова організація;

3. для благодійних товариств та благодійних фондів з єдиним учасником – юридичною особою:

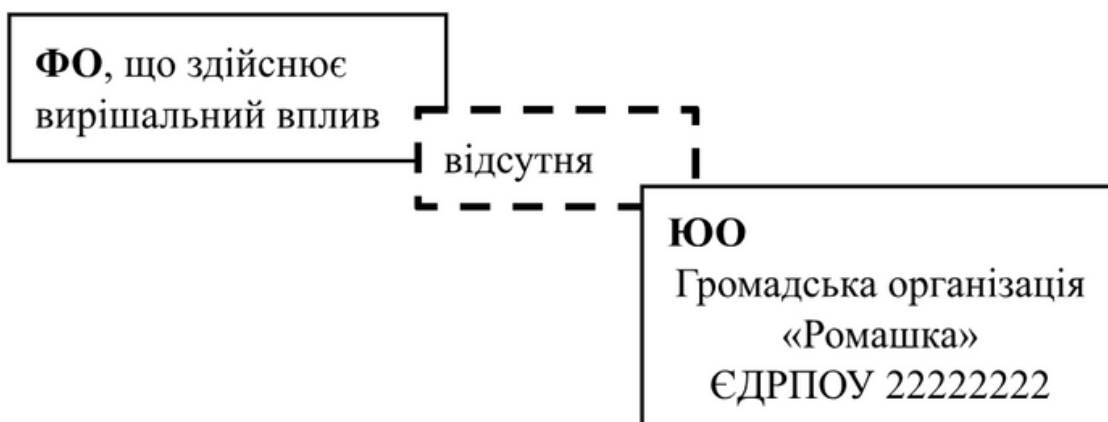
- 3.1. – один КБВ;
- 3.2. – два КБВ і більше.

Приклади складання схематичного зображення структури власності

Приклад 1. Для всіх громадських об'єднань (ГО) та благодійних організацій (БО)

1.1. КБВ відсутній

Схематичне зображення структури власності громадської організації «Ромашка»

Засновник / Керівник*

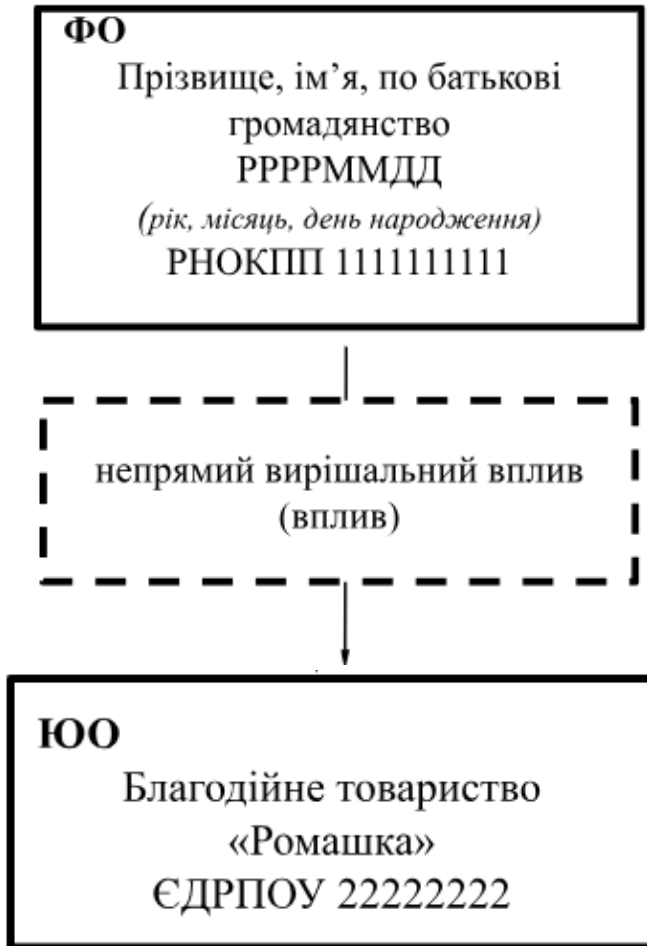
П.І. По батькові

*Структура власності, яка подається у пакеті документів для державної реєстрації створення юридичної особи, підписується одним із засновників такої юридичної особи чи іншою уповноваженою зборами особою.

Структура власності зареєстрованої юридичної особи підписується керівником або уповноваженою особою, яка має право підпису від імені юридичної особи.

1.2. Один КБВ

Схематичне зображення структури власності
благодійного товариства «Ромашка»

Засновник / Керівник*

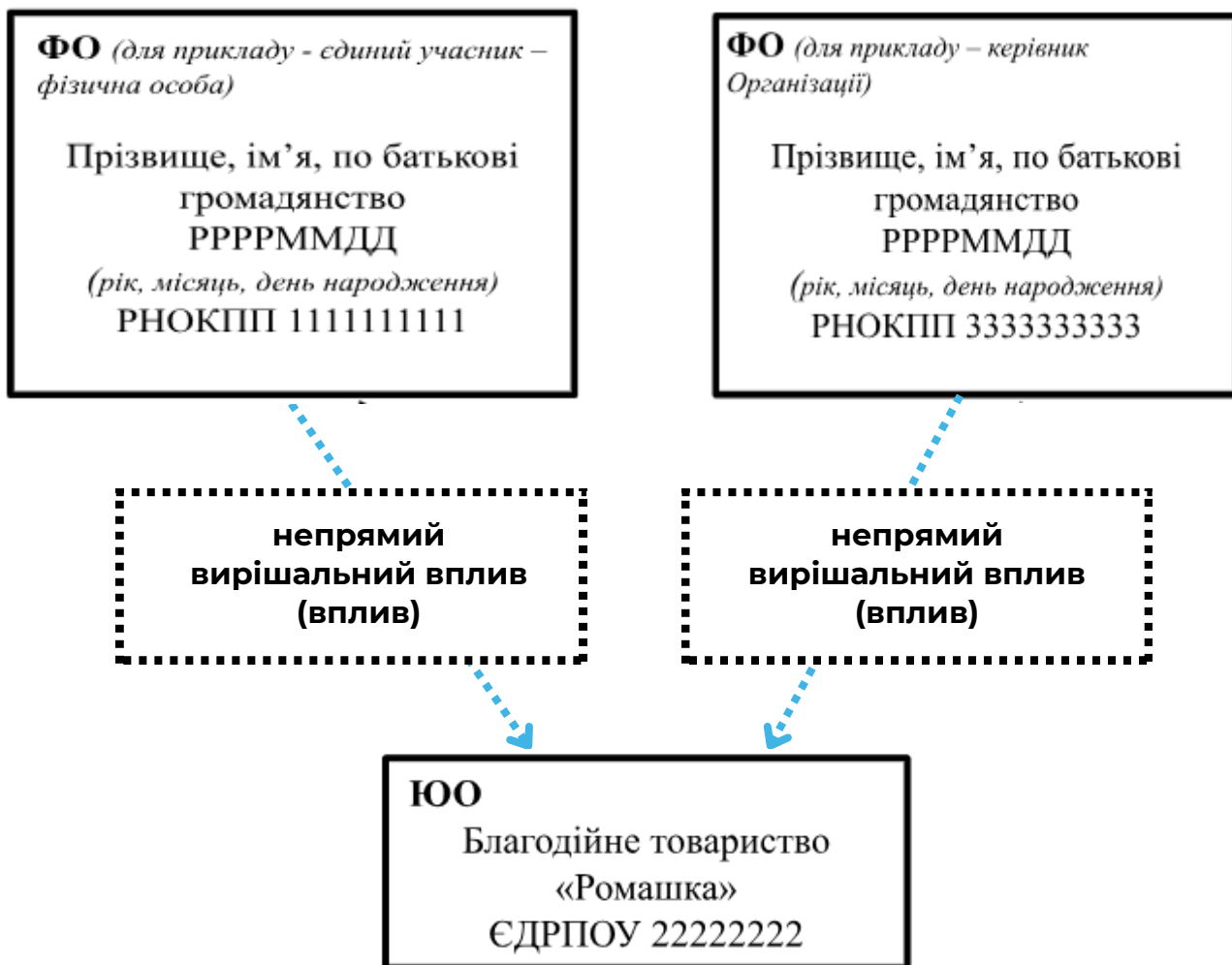
П.І. По батькові

*Структура власності, яка подається у пакеті документів для державної реєстрації створення юридичної особи, підписується одним із засновників такої юридичної особи чи іншою уповноваженою зборами особою.

Структура власності зареєстрованої юридичної особи підписується керівником або уповноваженою особою, яка має право підпису від імені юридичної особи.

1.3. Два КБВ і більше

Схематичне зображення структури власності
благодійного товариства «Ромашка»

Засновник / Керівник*

П.І. По батькові

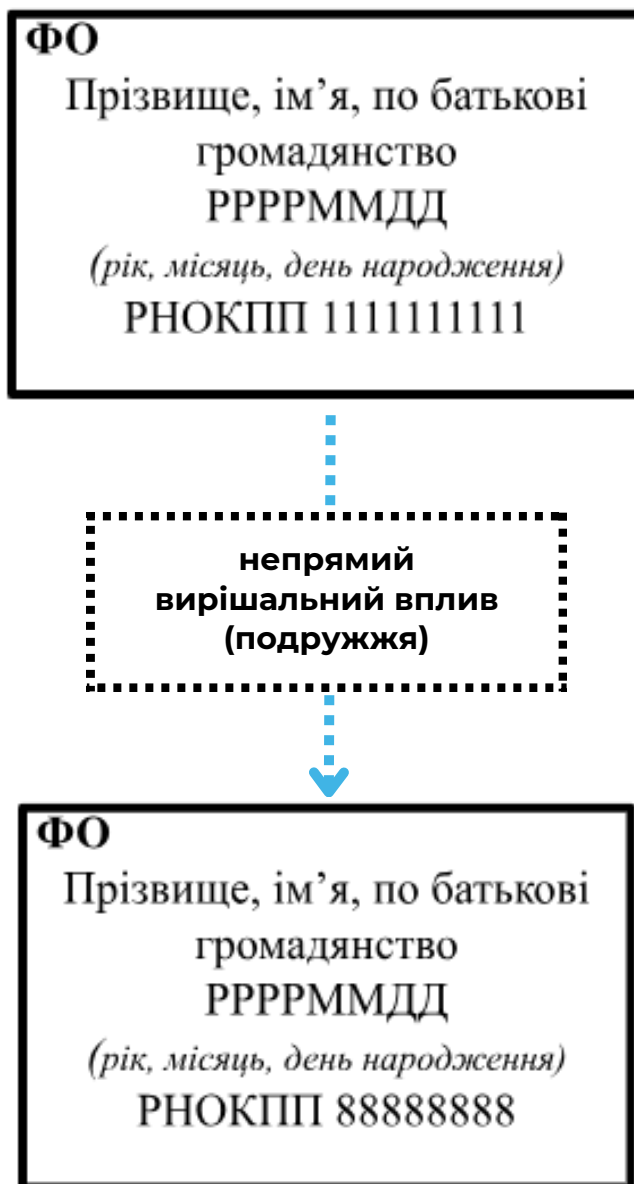
*Структура власності, яка подається у пакеті документів для державної реєстрації створення юридичної особи, підписується одним із засновників такої юридичної особи чи іншою уповноваженою зборами особою.

Структура власності зареєстрованої юридичної особи підписується керівником або уповноваженою особою, яка має право підпису від імені юридичної особи.

На **схематичному зображенні структури власності** громадських об'єднань та благодійних організацій, що **мають трьох і більше КБВ**, **кожен наступний КБВ** подається в окремому прямокутнику з зазначенням “непрямий вирішальний вплив (вплив)” так, **як це показано на прикладах вище.**

1.4. КБВ перебувають у родинних відносинах між собою

При наявності родинних/сімейних зв'язків та стосунків (подружжя, батьки, діти, брати, сестри тощо) між КБВ - фізичними особами, зазначеними на схематичному зображенні структури власності юридичної особи, інформація про такі зв'язки та стосунки зазначається наступним чином:

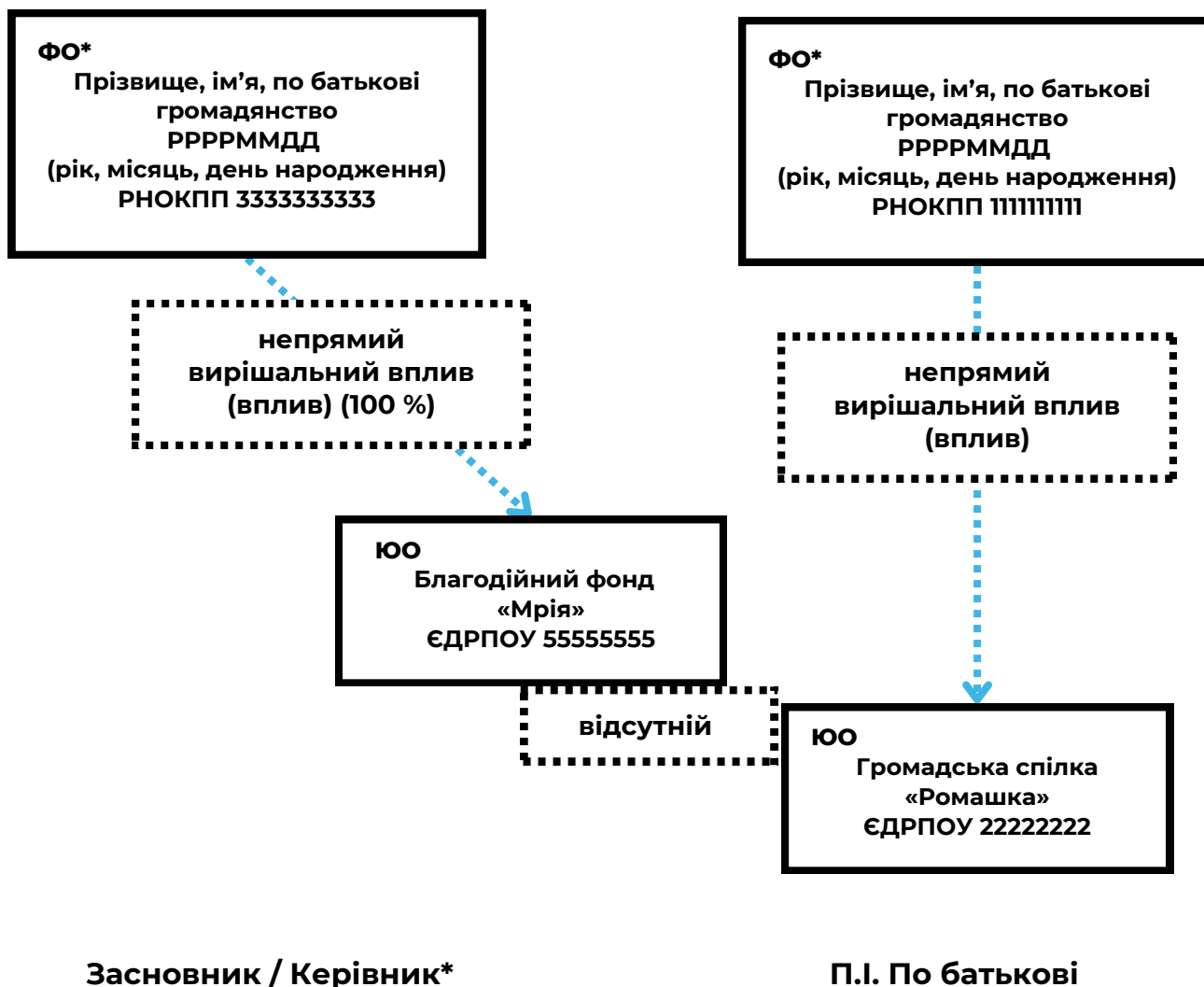
Приклад 2. Для громадських спілок та благодійних організацій, засновником яких є юридична особа

Відповідно до п. 9 ч. 2 ст. 9 Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань”, юрособа повинна подавати державному реєстратору інформацію про наявність або відсутність кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника її засновника, якщо засновник – юридична особа (крім юридичних осіб, зазначених у ч. 8 ст. 51 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”), для внесення до ЄДРПОУ.

Тому інформація про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи – засновника громадської спілки або благодійної організації потребує зазначення на схематичному зображенні структури власності.

2.1. Засновник юридична особа – прибуткова організація

Схематичне зображення структури власності громадської спілки «Ромашка»

*На прикладі відображена інформація про КБВ БФ «Мрія» – засновника Благодійного фонду «Ромашка». При відсутності у БФ «Мрія» КБВ – скористайтесь схематичним зображенням за Прикладом 1.1. цих Рекомендацій

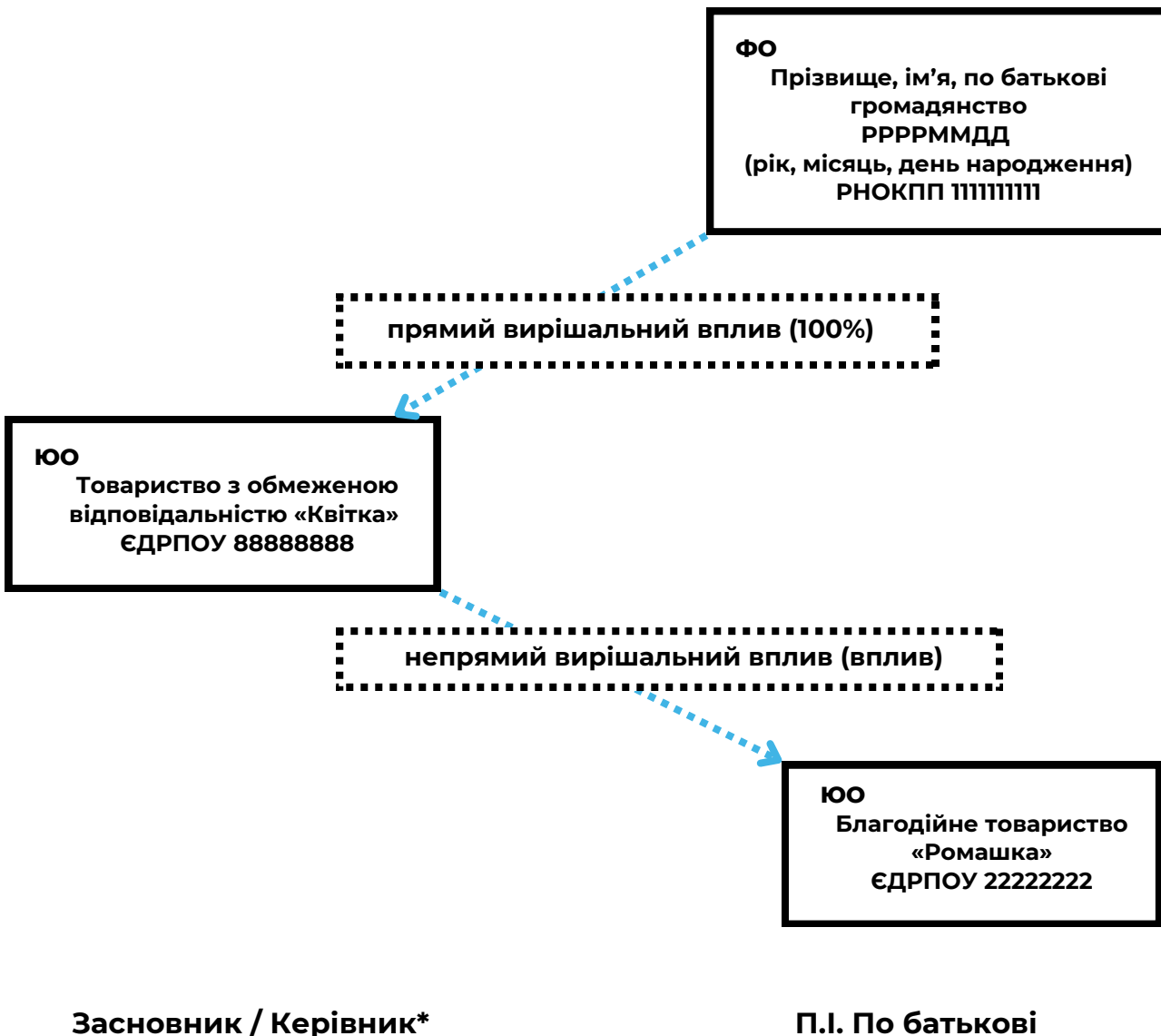
**Структура власності, яка подається у пакеті документів для державної реєстрації створення юридичної особи, підписується одним із засновників такої юридичної особи чи іншою уповноваженою зборами особою.

Структура власності зареєстрованої юридичної особи підписується керівником або уповноваженою особою, яка має право підпису від імені юридичної особи.

Приклад 3. Для благодійних товариств та благодійних фондів з єдиним учасником - юридичною особою

3.1. Один КБВ

Схематичне зображення структури власності благодійного товариства «Ромашка»

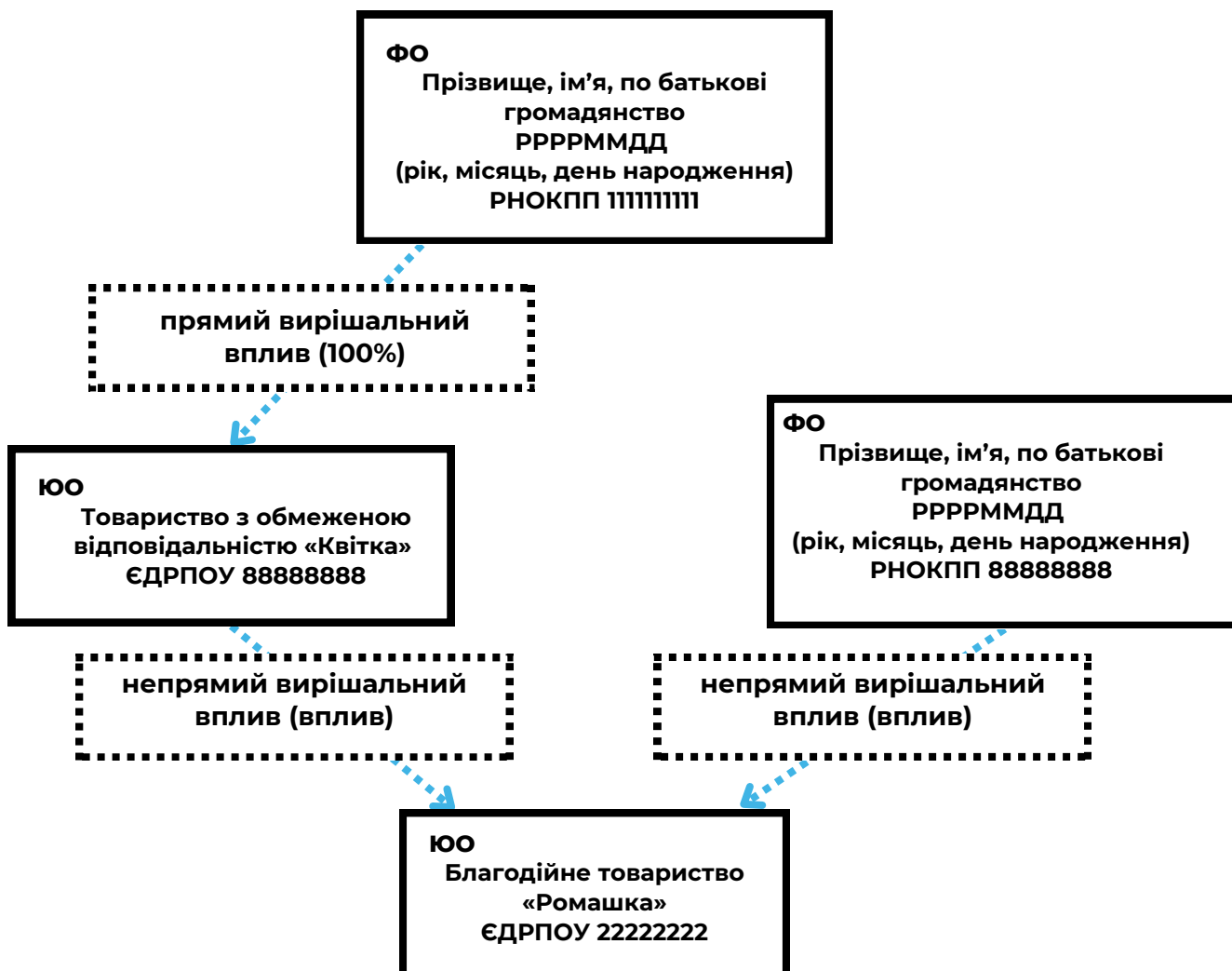

*Структура власності, яка подається у пакеті документів для державної реєстрації створення юридичної особи, підписується одним із засновників такої юридичної особи чи іншою уповноваженою зборами особою.

Структура власності зареєстрованої юридичної особи підписується керівником або уповноваженою особою, яка має право підпису від імені юридичної особи.

3.2. Два КБВ і більше

Схематичне зображення структури власності
благодійного товариства «Ромашка»

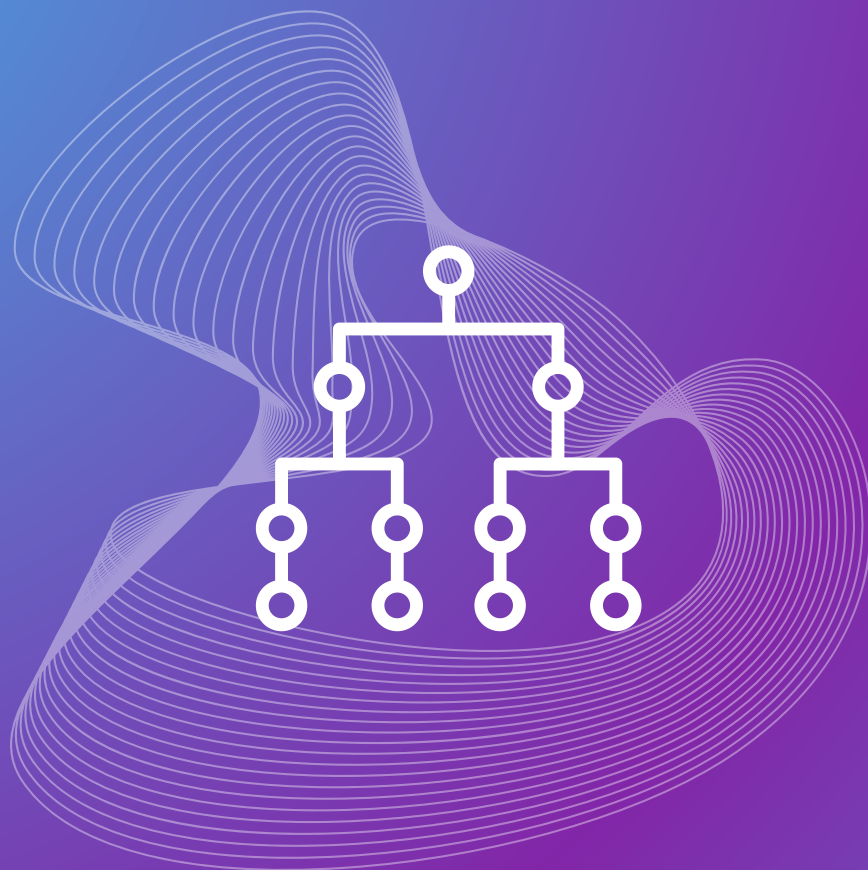
Засновник / Керівник*

П.І. По батькові

*Структура власності, яка подається у пакеті документів для державної реєстрації створення юридичної особи, підписується одним із засновників такої юридичної особи чи іншою уповноваженою зборами особою.

Структура власності зареєстрованої юридичної особи підписується керівником або уповноваженою особою, яка має право підпису від імені юридичної особи.

На схематичному зображенні структури власності громадських об'єднань та благодійних організацій, що мають [трьох і більше КБВ](#) кожен наступний КБВ подається в окремому прямокутнику з зазначенням «непрямий вирішальний вплив (вплив)» так, як показано на прикладах вище.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ОГС:

як визначити кінцевого
бенефіціарного власника та
скласти схематичне
зображення структури
власності

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА